

derdomsforsorg paa en vederlagsfri Aldersunderstøttelse og væsentlig med faste Takster. Derfor maa vi betragte dette, at man paa dette Omraade søger ned til tysk Lovgivning, som værende en Besynderlighed; besynderligt er det ogsaa, at dette anbefales af Medlemmer, som ellers forkaster, hvad der er tysk. Det er urimeligt nu pludselig at tage dette Lands Lovgivning til Forbillede paa et Omraade, hvor vi i Sandhed ikke behøver Forbilleder, fordi vi selv har skabt en Udvikling, som store Nationer i Verden har efterlignet. Lad os derfor udvikle vort System paa vort Grundlag, og lad os gøre det gennem Overgangen til de faste Takster, som foreslaas her, saa tror jeg, vi handler ret paa dette Omraade.

Til det ærede Medlem Hr. Holstein vil jeg gerne sige, at der i hans Udtalelser kom til Syne en meget væsentlig Uoverensstemmelse eller en meget væsentlig Forskel i Bedømmelsen af, hvad der er eftertragtel-sesværdigt her i Verden, og hvad der ikke er det. Det ærede Medlem udtalte nemlig, at det var før saaledes, at de gamle trykkede sig ved at begære Aldersunderstøttelsen, men nu vilde de alle komme, fordi det nu blev en Ret, og dette opfattede det ærede Medlem, som om han derigennem sønderbrød noget af det, der var det bedste i vort Folks Karakter. Hele denne Udvikling forekommer mig saa fremmed, urimelig og urigtig, at jeg ikke stærkt nok kan tage Afstand fra den. Naar den gamle, der har levet et samfundsborgerligt agtværdigt Liv, naar den gamle, hvis økonomiske Kaar har været af den Art, at hele det økonomiske System, der hersker i Verden, har gjort det umuligt for ham at spare op til sin Alderdom paa en saadan Maade, at hans Opsparing alene kan bære den, har trykket sig ved at begære den lille Rente eller den lille Understøttelse, som kunde betrygge hans Alderdom, er det ikke noget, der tjener ham til Ære, men noget der tjener den Lovgivning, han skulde henvende sig til, til Skam. Thi det var ikke, fordi han følte sig oprørt ved at skulle kræve at kunne leve sin Alderdom i rimelige Kaar, at han undlod at gaa dertil, men: fordi Loven forvaltedes paa en saadan Maade, at det, han mente at have Ret til, og som han burde have Ret til, ydedes ham som Almisse. Almissen vægrede han sig ved at tage imod, men Retten bør han med fuld Grund og oprejst Pande kunne gaa ind til at hente.

Dernæst er det saa forkert som vel muligt at paastaa, at fordi der ikke ydes Præmie til Aldersrenten, fordi den ikke har en særlig Post paa en Skatteseddel,

har den gamle ikke ydet noget til dette Formaal. Jo vist, han har betalt den fuldt ud, han har betalt sin Andel, ved hele sin Tilværelse, ved alt, hvad han har ydet, ikke blot ved det Arbejde, han har ydet i Samfundet, men ogsaa gennem den Række af Skatter, han har ydet til Stats-husholdningen, har han betalt sine Præmier til det store Andelsselskab, som hedder Samfundet Danmark, og som i hans Alderdom giver ham en Aldersrente for de Præmier, han har betalt. Derfor behøver man ikke paa nogen Maade at lave et særligt Institut, og et saadant Institut vil ogsaa før eller senere bryde sammen. Og de, der forsøger paa at føre det ind her, vil kun føre Alderslovgivningen til Standsning eller Fald. Derfor vilde det have været os overordentlig kært, om det havde været mig muligt at anbefale mine Meningsfæller at støtte dette Lovforslag, naar det gik herfra, ved at give vort Ja til det. Men der vil altid overfor et Forslag, hvis Principper man billiger, men som belaster det med den ene Forringelse efter den anden, være et Punkt, hvor man siger nej, Princippet kan ikke taale denne sidste Forringelse; naar vi skal give det vor Tilslutning, maa denne sidste Forringelse udeblive. Vi, der tænker saaledes om denne Lov, som vi gør, kan ikke anbefale Befolkningen en saadan Lov, fordi vi frygter, at den med sine mange Mangler vil fremkalde Bitterhed og Skuffelse, saaledes at maaske Lovgivningens Princip lider Skibbrud i det Øjeblik, det føres frem for Befolkningen. Intet kunde dog være farligere for Tilhængerne af dette Princip, end om de, der ønskede af særlige Grunde at gaa andre Veje, fik Held til at bekæmpe det derved, at de fandt en Stemning i Befolkningen, der sagde: Denne Lov, hvad er den? den bringer Ulykke paa mange Maader, den giver os ikke, hvad vi haabede. Et saadant Spil har vi ikke Lyst til at være med til. Derfor har vi prøvet nøje, hvor meget der var nødvendigt for, at vi kunde give vor Stemme til Loven. Det ærede Medlem Hr. Holstein, der altsaa efter min Mening med Urette kritiserede Lovens Princip, sagde derimod meget rigtigt, at denne Lov var under Behandlingen her blevet forringet paa visse Punkter, hvor den socialt skulde betyde noget. Andre Medlemmer har peget paa det samme. Man har formindsket den Præmie eller Belønning for Sparsommelighed, som efter vor Mening skulde være det allerstørste og mest betydningsfulde i denne Lovs nye sociale Opbygning. Nu vel, vi har til syvende og sidst villet og kunnet sige: